

1 MT300 – MĚNOVÁ TEORIE A POLITIKA

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Věřitel poslední instance

Zásady, důvody, kritéria a přístup v České republice

Struktura

Teoretické zásady

Důvody pro poskytnutí pomoci

Důvody proti poskytnutí pomoci

Kritéria rozhodování o poskytnutí pomoci

Pomoc bankám v České republice

Věřitel poslední instance

Walter Bagehot (1873) – zásady (I)

Věřitel poslední instance (LLR)

V bankovním systému jediný LLR – centrální banka

Bankám často pomáhají stát a specializované státní instituce.

Pomoc LLR – nouzový úvěr krytý kvalitními cennými papíry a poskytnutý pouze dočasně nelikvidní bance

Banky nemusejí mít dostatek vhodných cenných papírů pro zajištění, pomoc má také neúvěrové formy.

Úročení nouzového úvěru sankční sazbou

Úroková sazba by měla být vyšší než mezibankovní sazba, ale nesmí být kontraproduktivní.

Věřitel poslední instance: *Walter Bagehot (1873) – zásady* (II)

Věřitel poslední instance (LLR)

Přísné dodržování prvních tří zásad i v bankovní krizi

**Zásady nejsou v bankovní krizi dodržovány,
často nejsou ani předem stanoveny.**

**Nesolventní banka - prodej za tržní cenu nebo likvidace,
krytí ztrát akcionáři**

**Pomoc poskytována také nesolventním bankám
(*too-big-to-fail* (systémově významné), vyšší počet ohrožených bank);
nejednoznačné vymezení nesolventní banky.**

***„Jakákoliv pomoc špatné bance v současnosti tím nejspolehlivějším
způsobem zabraňuje zřízení dobré banky v budoucnosti.“*** (WB)

Věřitel poslední instance

Důvody pro poskytnutí pomoci

Důvody pro poskytnutí pomoci

Systemové riziko (riziko domino-efektu)

Útěk k hotovosti

Útěk ke kvalitě

Velikost ohrožené banky (*too-big-to-fail*)

Solventnost ohrožené banky

Věřitel poslední instance

Důvody proti poskytnutí pomoci (I)

Důvody proti poskytnutí pomoci

Velikost ohrožené banky (*too-big-to-fail*)

Zpolitizování problémů

Morální hazard velkých bank

Narušení konkurenčních podmínek

Narušení finanční disciplíny bank

Morální hazard zdravých bank

Nebezpečí nepříznivého výběru

Ohrožení cílů regulace a dohledu

Emise peněz do bankovního systému (a ekonomiky)

Věřitel poslední instance

Důvody proti poskytnutí pomoci (II)

Důvody *proti* poskytnutí pomoci

→ Emise peněz do bankovního systému (a ekonomiky)

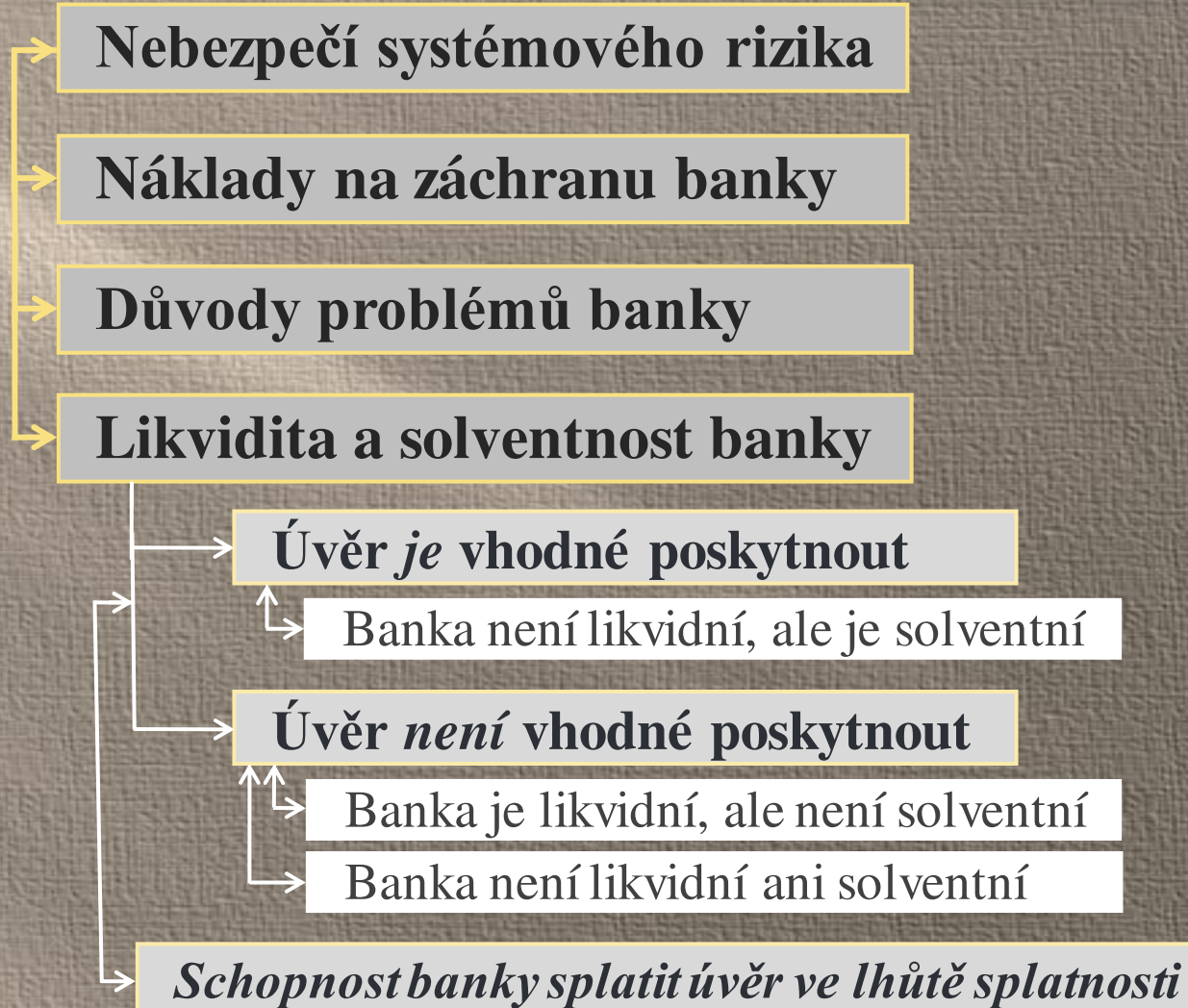
→ Zvýšení rezerv dalších bank

→ *Multiplikace* → Zvýšení měnových agregátů

→ Snížení krátkodobé úrokové míry

Věřitel poslední instance

Kritéria rozhodování

Pomoc ohroženým bankám

Český bankovní systém

Pomoc ohroženým bankám

Česká národní banka jako věřitel poslední instance

Konsolidační program II (1996)

Specializované státní instituce

- Konsolidační program I (Konsolidační banka)
- Rekapitalizace bank (Fond národního majetku)
- „Čistění bilance“ ČSOB (Česká inkasní jednotka)
- Stabilizační program (Česká finanční; 1997)

Státní podpora velkých bank; společně s Konsolidační bankou

Česká spořitelna (1998-1999), Komerční banka (1999)